

दूधपोखरी गाउँपालिकाको भू-उपयोग क्षेत्र (जग्गा) बर्गिकरण प्रतिवेदन (२०७९/०८०)

दूधपोखरी गाउँपालिकाका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय लमजुङ

मोवाइल फोन : ९८५६०४६३

इमेल : info@dudhpokharimun.gov.np

प्रतिवेदनको शीर्षक : दूधपोखरी गाउँपालिकाको भू-उपयोग क्षेत्र बर्गिकरण प्रतिवेदन, २०८०

गाउँपालिका : दूधपोखरी

ठेगाना : गौँडा, लमजुङ

परामर्श दाता संस्था : कृतज्ञ इन्जिनियरिङ प्रा. लि. संखमुल काठमाण्डौं

मिति : वैशाख, २०८०

कार्यकारी सारांश

लमजुङको दूधपोखरी गाउँपालिकामा पर्ने धार्मिक तथा पर्यटकीय महत्व बोकेको समूद्री सतहदेखि ४ हजार ३ सय मिटरको उचाईमा रहेको दूधपोखरी कुण्डको आधारमा यस गाउँपालिकाको नाम दूधपोखरी गाउँपालिका रहन गएको हो । हिमालको काखमा रहेको दूधपोखरीधाम लमजुङको मात्र नभई देशकै पवित्र तीर्थस्थलको रूपमा प्रसिद्ध छ । समुन्द्र सतहबाट ६२२.९७२ मिटर उचाईदेखि ४९८१.६ मिटर सम्म छ । वि.सं. २०७३ सालमा सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले स्थानीय तह लागू गर्दा लमजुङ जिल्लामा साविकका दूधपोखरी, बिचौर, इलमपोखरी, कोल्की र गौडा गाउँ विकास समितिहरूलाई समेटेर दूधपोखरी गाउँपालिका घोषणा गरिएको हो । दूधपोखरी गाउँपालिकाको क्षेत्रफल १५३.३३ वर्गकिलोमिटर रहेको छ । यो गाउँपालिका ६ वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । यस गाउँपालिकाको सिमाना पूर्वमा गोरखा जिल्ला, पश्चिममा दोर्दी गाउँपालिका, उत्तरमा दोर्दी गाउँपालिका, दक्षिणमा राईनास नगरपालिका र गोरखा जिल्ला रहेका छन् । यहाँका मानिसहरूको मुख्य पेशा कृषी, पशुपालन, विभिन्न व्यवसाय हो । यस गाउँपालिकाका मानिसहरू भारत लगायत अन्य विभिन्न देशहरूमा रोजगारीको लागी जाने गरेका छन् । यहाँका धेरै जसो मानिसहरू कृषि पेशामा संलग्न रहेका छन् । यहाँका मुख्य खाद्यान बालीहरूमा धान, मकै, कोदो, गहुँ हुन् । यस गाउँपालिकामा अन्य विभिन्न तरकारी बालीहरू (बन्दा, काउली, आलु, टमाटर, बोडी, सिमी, लौका, काँक्रो आदी उत्पादन हुन्छ ।

भू-उपयोग बर्गिकरणको नक्साङ्कनको कार्य सम्पन्न गर्न कृतज्ञ इन्जिनियरिङ प्रा. लि. द्वारा प्रदान गरिएको स्याटेलाइट इमेज (Satellite Image) feature extraction based hierarchical image classification बिधिको प्रयोग गरी GIS डाटावेस तयार पारिएको छ । गाउँपालिका स्तरिय भू-उपयोग सम्बन्धी तथ्याङ्कीय आधार तथा नक्साङ्कन गर्ने कार्यका लागी स्थलिय सूचना प्रविधि (spatial Information techniques), भौगोलिक सूचना प्रणाली GIS प्रयोग र विभिन्न तहबाट प्राप्त दोस्रो तहका तथ्याङ्क (secondary Data) एवं स्थलगत अध्ययनबाट प्राप्त प्राथमिक तथ्याङ्क एवं जानकारी संकलन गरिएको छ ।

वर्तमान भू-उपयोग नक्साको विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा धेरै क्षेत्रफल (५४.३३ प्रतिशत) जमिन बन क्षेत्रले ढाकेको छ भूमि क्षमता र जमिनको उत्पादकत्वलाई वर्गिकरणका लागि विभिन्न कारक तत्वहरू जस्तै माटोको तत्वहरू, भू-क्षय, भू-स्वरूपको कठिनता र सतही जलप्रणालीहरूलाई विचार गरिएको छ । माटो, जलवायु र भू-स्वरूपहरूको क्षेत्रीय भिन्नताहरूको प्रयोग गरेर भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित बहुशर्तिय मुल्याङ्कन (GIS based multi-criteria evaluation) प्रयोग गरी कृषि योग्य जमिनको वर्गिकरण गरिएको छ । प्रत्येक माटोको गुणलाई भार दिई संयुक्त सूचकाङ्कका आधारमा कृषियोग्य जमिनको वर्गिकरण गरिएको छ ।

यस गाउँपालिकाको जमिन धेरै जसो भिरालो एवं केहि भाग समतल भएको कारणले व्यावसायिक कृषि प्रयोजनका लागि उपयुक्त छ ।

जोखिमको अध्ययन गर्दा मुख्यतया बाढी, आगलागि, पहिरो, औधोगिक, भुकम्पीय, माटोको क्षयीकरण तथा अन्य जोखिमको अध्ययन गरिएको छ । नदि किनारका क्षेत्रहरू बाढीको उच्च जोखिम क्षेत्रमा पर्दछ । यस

गाँउपालिकामा बस्तीहरुको नजिकमा बन जंगल भएको कारणले गर्दा आगलागिको जोखिम देखिन्छ । त्यस्तै भौगोलिक वनावट भिरालो भएका कारण प्राय भागमा पहिरोको जोखिमयुक्त क्षेत्र देखिन्छ । वर्तमान परिप्रेक्षमा Industrial Risk यस गाउँपालिका क्षेत्रमा मध्यम देखिन्छ । भू-कम्पिय जोखिमका दृष्टीले यो गाँउपालिका न्यून देखी उच्च भू-कम्पिय क्षेत्रमा पर्ने देखिन्छ ।

जमिनको उपयुक्ततालाई दश भू-उपयोग क्षेत्र (Land Use Zoning) मा बर्गीकरण गरि नक्साङ्कन गरिएको छ । जमिनको उपयुक्तताको मापन जमिनको क्षमता, वर्तमान भू-उपयोग, जमिनको क्षमता मानचित्र स्थलिय सूचना प्रविधि GIS मा आधारित Multi-criteria analysis का आधारमा तयार गरिएको छ । जस अन्तर्गत जोखिम रहित वा न्यून जोखिम क्षेत्र पहिचान गरी, भू-उपयोग ऐन २०७६ र भू-उपयोग नियमावली २०७९ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिमको भू-उपयोग क्षेत्रमा वर्गिकरण गरिएको छ । जसअनुसार सामान्य आवासीय क्षेत्र, व्यापारिक, औद्योगिक तथा खुला क्षेत्र भूमि क्षमता कम रहेको उत्पादकत्व कम रहेको जमिनमा गरिएको छ । सहरी क्षेत्र विस्तार तथा वस्ती विकास क्षेत्रका लागी संरक्षित क्षेत्र र जोखिमरहित क्षेत्रबाट डाटा प्रस्तावित गरिएको छ । सडक क्षेत्र अधिकार डोलीडार को मापदण्ड र गाँउपालिकाको Bylaw अनुसार निर्धारण गरिएको छ । भू-उपयोग योजना तथा Zoning मा भविष्यमा वृद्धि हुन सक्ने सार्वजनिक क्षेत्र आवासीय क्षेत्र र पूर्वाधार निर्माण क्षेत्र अहिलेको अनुपातमा वृद्धि हुने र कृषि क्षेत्र घटेको देखिएको छ । भू-उपयोग ऐन २०७६ र भू-उपयोग नियमावली २०७९ ले निर्दिष्ट गरे बमोजिम दूधपोखरी गाउँपालिकाको भू-उपयोग क्षेत्र वर्गिकरण यसप्रकार देखिन्छ ।

१. कृषि क्षेत्र	२८.०९ प्रतिशत
२. बन क्षेत्र	५४.३३ प्रतिशत
३. आवासीय क्षेत्र	०.९३ प्रतिशत
४. व्यवसायिक क्षेत्र	०.३९ प्रतिशत
५. खानि तथा खनिज क्षेत्र	०.५१ प्रतिशत
६. औद्योगिक क्षेत्र	०.०४ प्रतिशत
७. साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वको क्षेत्र	०.०४ प्रतिशत
८. नदि, खोला, ताल, सिमसार क्षेत्र	१.४८ प्रतिशत
९. सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र	१४.१९ प्रतिशत

१. पृष्ठभूमि

मानव जगतको जीवन र सम्बृद्धि सुनिश्चित गर्नका लागि भूमिको उचित प्रयोग हुनुपर्दछ भन्ने कुरामा सन्देह छैन। तर भूमिको परिमाण सीमित हुने जनसंख्या र जनचाहना असिमित रूपमा बढ्दै जाँदा प्रतिव्यक्ति भूमिको मात्रा घट्दै जान्छ। जनचाहना परिपूर्ति गर्नका लागि विभिन्न किसिमका योजनाहरू विभिन्न निकायहरूबाट सञ्चालन गरिन्छन्। उत्पादनसंग सम्बन्धित, निर्माणसंग सम्बन्धित तथा संरक्षणसंग सम्बन्धीत जे जस्ता योजनाहरू भए पनि ती सबै मानवीय हितका खातिर भूमिमा नै सञ्चालन गरिने हो। तर उत्पादनको अति महत्वपूर्ण साधन भूमिको बैज्ञानिक उपयोगमा भने नेपाल धेरै पछाडि छ। खासगरी पछिल्लो समयमा कृषियोग्य जमिनको दुरुपयोग भईरहेको छ। सार्वजनिक र निजी क्षेत्र दुवैले भूमिलाई आफ्नो अनुकूल प्रयोग गर्दै आइरहेका छन्।

जनसंख्या वृद्धि संगै अहिले नेपालमा कित्ताहरूको संख्या चार करोड भन्दा वढी भएको बताईन्छ। त्यस्तै नयाँ-नयाँ वस्तीहरूको विकास र अन्य पूर्वाधार विकास आयोजनाहरूको विस्तारले प्रकृती र वातावरण माथि थप दवाव सिर्जना भएको छ। उर्वर खेतीयोग्य भूमिहरूमा धमाधम कंक्रीटका संरचनाहरू निर्माण भईरहेका छन्। नेपालको संविधानले कृषिलाई व्यवसायिकरण, आधुनिकीकरण, विविधीकरण गर्नुका साथै भूमि लगायत प्राकृतिक स्रोतको उपयोगलाई सन्तुलित बनाउने नीति लिएको छ। हाम्रो जस्तो अधिकाँश नागरिक कृषिमा निर्भर रहेको देशमा त भू-उपयोग नै सम्बृद्धिको निर्धारक हो भन्दा अत्युक्ति हुँदैन। यस्तो स्थितिमा सामाजिक आर्थिक समृद्धिका लागि भूमिको दिगो र बैज्ञानिक उपयोगनै एउटा उचित विकल्प हुन सक्दछ। त्यसैले प्रभावकारी र उचित भू-उपयोग नीति र योजनाको निर्माण तथा त्यसको व्यवहारिक कार्यान्वयन हाम्रो जस्तो देशको लागि अपरिहार्य छ। हामी यस कुरामा जति विलम्ब गर्छौं त्यति नै त्यसबाट सृजना हुने नकारात्मक परिणामहरूबाट ग्रसित हुनेछौं।

सिमित भूमि स्रोतको उचित उपयोग गर्नको लागि भू-उपयोग योजना आवश्यक हुन्छ। भू-उपयोग योजना निर्माणका लागि भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण अनिवार्य छ। नेपाल सरकारले विगत केहि वर्ष देखीको प्रयास पछि स्थानीय तहहरूको विद्यमान भू-उपयोगको नक्शा तयार पारेको छ। भू-उपयोगको Zoning नक्शाको सहायताबाट स्थानीय तहको आवश्यकता समेतलाई बिचार गरी हरेक कित्ता जग्गाको वर्गीकरण गर्नुपर्ने विषय भू-उपयोग ऐन, २०७६ र भू-उपयोग नियमावली २०७९ ले वाध्यकारी बनाएको छ। भू-उपयोग ऐन, २०७६ ले संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहमा भू-उपयोग परिषदको व्यवस्था गरेको छ। सोही ऐन वमोजिम स्थानीय तहको, भू-उपयोग परिषदलाई भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्न मात्र नभै भू-उपयोग योजना तर्जुमा गरी लागु गर्ने अधिकार एवम दायित्व समेत सुम्पिएको छ।

यस सन्दर्भमा नापी विभाग बाट हाल उपलब्ध तथ्याङ्कलाई स्थानीय तहले स्थानीय वास्तविकता अनुसार ठीक छ छैन रुजु गरी भू-बनोट, क्षमता, उपयुक्तता र आवश्यकता समेतका आधारमा भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गरी भूमि प्रशासन एवम भू-उपयोगलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्नेछ।

२. वर्गीकरणको औचित्य

राज्यको सीमित भूमि र भूमि स्रोतको वैज्ञानिक एवम समुचित उपयोग र प्रभावकारी व्यवस्थापनबाट दिगो सामाजिक, आर्थिक विकास गर्न नेपाल सरकारले भू-उपयोग नीति, २०७२ लागु गरेको छ। यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि भू-

उपयोग ऐन, २०७६ र भू-उपयोग नियमावली, २०७९ जारी भैसकेको छ । भू-उपयोग ऐन, २०७६ ले समग्र आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय विकास लगायतका विषय समेटेी स्थानीय तहमा भू-उपयोग योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। त्यसैगरी भू-उपयोग नियमावली २०७९ ले स्थानीय तहको भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण र भू-उपयोग योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा पनि स्थानीय स्तरमा भू-उपयोग योजना तर्जुमा गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने विषय समावेश छ।

७५३ वटै स्थानीय तहको भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्न अत्यावश्यक भू-उपयोग नक्सा तथा सो सँग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरू नापी विभागबाट तयार भैसकेको छ। भौगोलिक सूचना प्रणाली (GIS) प्रविधिबाट तयार गरिएका उक्त नक्साहरूको प्रयोग गरी भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्ने कार्य अफैमा जटिल प्रकृतिको र चुनौतीपूर्ण समेत रहेको छ। प्रचलित कानूनहरूले भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण र भू-उपयोग योजना तर्जुमा गर्ने कार्य स्थानीय तहहरूको अधिकारक्षेत्र भित्र राखेको भए पनि हाल स्थानीय तहहरूको क्षमता विश्लेषण गर्दा अधिकांश स्थानीय तहको प्राविधिक क्षमता अपर्याप्त छ। यसप्रकार भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्ने विषय स्थानीय तहहरूका लागि जटिल भएकोले सबै स्थानीय तहहरूलाई यस सम्बन्धी कार्यमा प्राविधिक दिशानिर्देशको खाँचो छ।

३. उद्देश्य

भू-बनोट, क्षमता तथा उपयुक्तता, एवम् आवश्यकताका आधारमा नापी विभागबाट उपलब्ध भू-उपयोग नक्शा तथा तथ्याङ्कहरूको सहायतामा तयार गरिने भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरणका मुख्य उद्देश्य भनेको दूधपोखरी गाउँपालिकाको विद्यमान भू-उपयोगलाई न्यायोचित एवम् उपयुक्तताको आधारमा कृषि, आवास, व्यवसायिक, वन लगायत विभिन्न वर्गमा विभाजन गरी क्षेत्रगत भूउपयोग योजना तर्जुमा गर्न, खाद्य असुरक्षा तथा वातावरणीय विनास (भूमि, वायु र जल) जस्ता चुनौतिहरू सृजना हुन नदिन भूमिको अव्यवस्थित प्रयोग नियन्त्रण र भईरहेका एवम् अब विकास हुने वस्तीहरूलाई स्वच्छ, सुन्दर एवम् सुरक्षित बनाउन व्यवस्थित वस्ती विकासका योजनाहरू तयार गर्न सहयोग पुर्याउने हो।

यसका विशिष्ट उद्देश्यहरू निम्न छन् :

- (१) हाल उपलब्ध भू-उपयोग क्षेत्र सम्बन्धी नक्शा र कित्तानापी नक्शाको अध्यारोपीत (Cadastral map superimpose) एवम् स्थलगत अध्ययनका आधारमा स्थानीय तहमा भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण सम्बन्धी निर्णय गर्ने।
- (२) कित्ता नापी हुंदाको साविकको स्थानीय निकायमा हाल उपलब्ध भू-उपयोग क्षेत्र नक्शा एवम् कित्ता अध्यारोपीत एवम् हालको अवस्था समेत विश्लेषणको आधारमा प्रत्येक कित्ताको वर्गीकरण गर्ने।
- (३) भू-उपयोग क्षेत्रमा सम्पूर्ण कित्ता जग्गा मिलान वा सूचिकृत गर्ने र सबै आवश्यक तथ्याङ्क एवम् अभिलेखहरू राख्न र तिनलाई चलाउन सघाउने।
- (४) तोकिएको स्थानीय तह भित्र भू-उपयोग क्षेत्रलाई भू-उपयोग नियमावली २०७९ ले तोके वमोजिम क्षेत्र हरुमा वर्गीकरण गर्ने।

४. कार्य क्षेत्र

भू-उपयोग नियमावली, २०७९ ले व्यवस्था गरे बमोजिम भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्दा देहायका कार्य क्षेत्रको सम्पूर्ण वडाहरूको भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गरिएको छ ।

पूर्वमा	: गोरखा जिल्ला
पश्चिममा	: दोर्दी
उत्तरमा	: दोर्दी
दक्षिणमा	: राईनास नगरपालिका र गोरखा जिल्ला
प्रदेश	: गण्डकी प्रदेश
जिल्ला	: लमजुङ
गाउँपालिका	: दूधपोखरी

५. भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरणको तयारी

- (१) नापी विभागबाट स्थानीय तहअनुसार तयार भएका भू-उपयोग नक्सा र तथ्याङ्कहरू प्राप्त भए नभएको एकीन गरी प्राप्त नभएको भए नापी विभागसँग सो विवरण माग गरि नापी विभागले स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराएको विद्यमान भू-उपयोग नक्शा र भूमि सम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन ।
- (२) सम्बन्धित स्थानीय तहबाट कित्ता जग्गा लगायतका सान्दर्भिक तथ्याङ्कका प्रतिलिपिहरू (स्थानीय तहले आवश्यक कित्ता जग्गा सम्बन्धी नक्शा तथा भूमिश्रोत सम्बन्धी तथ्याङ्क जिल्ला नापी कार्यालयबाट सङ्कलन ।
- (३) नापी कार्यालयबाट हाल सम्म अध्याबधि भएको कित्तानापी नक्शा प्रिन्ट गरी उपलब्ध कित्तानापी नक्शासंग तुलना गरिएको ।
- (४) सम्बन्धित स्थानीय तह बाट नक्सा र तथ्याङ्क उपलब्ध भएपछि ती तथ्याङ्कको महत्व, उपयोगिता, प्रयोग विधि लगायत विषयमा सम्बन्धित नीति निर्माताहरूका लागि कार्यशाला, गोष्ठी, सेमिनार एवम अन्तरक्रिया गरिएको ।
- (५) दूधपोखरी गाउँका पदाधिकारीहरू, मालपोत कार्यालयका प्रतिनिधीहरू र नापी कार्यालयका प्रतिनिधीहरू एवम अन्य सरोकारवाल पक्षहरूसंग आवश्यकता अनुसार बैठक तथा समूहगत छलफल गरिएको ।
- (६) दूधपोखरी गाउँबाट निम्नलिखित तथ्याङ्क/सूचना तथा नक्शाहरू सङ्कलन गरिएको छ:
  - भू-उपयोग क्षेत्र सम्बन्धी नक्शा।
  - भू-उपयोग क्षेत्र नक्शामा क्याडस्ट्रल लेयर सुपरइम्पोज सम्बन्धी नक्शा।
  - तोकिएको स्थानको स्याटेलाइट इमेज।
  - स्थानीय तहको पार्श्वचित्र।
  - भू-उपयोग क्षेत्र सम्बन्धी जि.आई.एस. तथ्याङ्क र भू-उपयोग क्षेत्रमा कित्ता अध्यारोपीत (क्याडस्ट्रल सुपर इम्पोज)
  - भू-उपयोग क्षेत्र सम्बन्धी नक्शा र कित्ता अध्यारोपण सम्बन्धी नक्शा उचित मापनमा प्रिन्ट ।

६. भू-उपयोग नक्शा तथा तथ्याङ्क अध्ययन एवम विश्लेषण

- (१) नापी विभागबाट प्राप्त भू-उपयोग नक्शा र तथ्याङ्कहरू अध्ययन ।
- (२) नापी विभागबाट प्राप्त भू-उपयोग नक्सा यदि हालसालै तयार भएको र स्थानीय तहको फिल्डको वास्तविकतालाई शुद्धसँग नक्साङ्कन गरिएको छ र सो नक्सामा गरिएको भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण स्थानीय तहको माग र आवश्यकता पूर्ति गर्ने अवस्थाको छ भने सोही नक्सा तथ्याङ्क प्रयोग ।
- (३) स्थानीय तहले पहिचान गरेबमोजिम भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्न जिल्ला नापी कार्यालय लमजुङबाट प्राप्त नक्सा तथ्याङ्क आवश्यकता र औचित्यका आधारमा संशोधन, परिमार्जन वा अद्यावधिक गरिएको ।

७. भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण

- (१) भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्दा भू-उपयोग ऐन, २०७६ को दफा ४ बमोजिम हुनेगरी सम्बन्धित स्थानको भू-बनोट भूमिको क्षमता तथा उपयुक्तता, भूमिको मौजुदा उपयोग र आवश्यकता समेतका आधारमा भूमिलाई कृषि क्षेत्र, आवासीय क्षेत्र, व्यवसायिक क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, खानी तथा खनिज क्षेत्र, वन क्षेत्र, नदी, खोला, ताल, सिमसार क्षेत्र, सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वको क्षेत्र, लगायत आवश्यकता अनुसार तोकिएका अन्य क्षेत्रमा वर्गीकरण गरिएको छ ।
- (२) भू-उपयोग वर्गीकरणसम्बन्धी प्राविधिक स्पेसिफिकेसन, भू-उपयोग क्षेत्रको न्यूनतम क्षेत्रफल लगायत विषयहरू सम्बन्धि नापी विभागले तोके बमोजिमको स्पेसिफिकेसन अनुसार गरिएको ।

८. अपेक्षित उपलब्धी

दुधपोखरी गाउँपालिकालाई विकासको रुपमा सबल र सम्वृद्ध बनाउन भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गरि तयार भएको दस्तावेज प्रिन्टसँगै डिजिटल (Word, Excel, PDF or other agreed format) मा तयार गरिएकोछ। यसका अपेक्षित उपलब्धीहरू:

- (क) स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू सबैले भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरणका विषयमा आधारभुत जानकारी हासिल भएको।
- (ख) सहभागितामुलक विधिद्वारा सूचना र तथ्याङ्कमा आधारित तर्कयुक्त भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरणको दस्तावेज तयार भएको छ।
- (ग) भू-उपयोग क्षेत्र वर्गीकरणको माध्यमले स्थानीय तहमा नयाँ सम्भावनाहरूको पहिचान सहित ले गर्नुपर्ने सुधार रणनीति सहितको योजना तयार भई कार्यान्वयनमा आउनेछ ।